

Ämnesprov, läsår 2014/2015

Samhällskunskap

Lärarinformation

Årskurs

6

De nationella proven för samhällsorienterande ämnen årskurs 6 har en webbplats på:
www.npsportal.se

Allmän information	3
Syftet med nationella prov.....	3
Material som ingår.....	3
Översikt delprov.....	3
Sekretess.....	3
Hantering.....	4
Rapportering av resultat.....	4
Redovisning av resultat.....	5
Arkivering av nationella prov.....	5
Anpassning.....	6
Ämnesprovet i samhällskunskap	6
Utgångspunkter vid provkonstruktion.....	6
Elevhäftena.....	8
Förberedelser.....	8
Genomförande.....	8
Bedömning.....	9
Förfrågningar.....	9
Kopieringsunderlag 1, för eleverna.....	10
Kopieringsunderlag 2, för eleverna.....	11
Kopieringsunderlag 3, för vakthavande lärare.....	12
Kopieringsunderlag 4, för de inskickade elevlösningarna.....	13

En grupp vid Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet, utarbetar på Skolverkets uppdrag de nationella proven i samhällskunskap för år 6.

Projektledare:

Arne Löfstedt
arne.lofstedt@gu.se

Provansvarig år 6:

Anders Hellqvist
anders.hellqvist@gu.se

Ansvarig på Skolverket:

Mats Olsson
Skolverket, 106 20 Stockholm
mats.olsson@skolverket.se

Beställningar och distribution:

Exaktaprinting, tel: 040-685 51 10,
e-postadress: np.bestallning@exakta.se

Provkonstruktörer:

Stefan Adler
Vasilios Agorastos
Petter Bergenstråhle
Jasmine Bylund
Mari Felldén
Karin Gardell
Anette Johansson
Kristoffer Larsson
Lotten Norlin
Ida Rudell

Referensgrupp:

Per-Åke Andersson, Handelshögskolan,
Göteborgs universitet
Rutger Lindahl, Statsvetenskapliga institutionen,
Göteborgs universitet
Ulla-Britt Wennström, Institutionen för sociologi,
Göteborgs universitet

Allmän information

Syftet med nationella prov

Syftet med de nationella proven är i huvudsak att:

- stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning
- ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapskraven uppfylls på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå

Material som ingår i det nationella ämnesprovet i samhällskunskap för årskurs 6

Materialet består av häften för lärare och elever. Två häften till läraren: *Lärarinformation*, och *Bedömningsanvisningar*. Fyra häften till eleven: två för varje delprov. Delproven är uppdelade i två delar för att möjliggöra en rast i delprovets mitt.

Utskick: Det första utskicket består av *Lärarinformationen*. I vecka 17 kommer det andra utskicket som innehåller *Delprov A (häfte A1 och A2) och Delprov B (häfte B1 och B2)*, samt det röda häftet *Bedömningsanvisningar*.

Förberedelser: Läraren ska förbereda eleverna inför ämnesprovet i samhällskunskap. Instruktioner för hur detta går till finns på s. 8 i detta häfte.

Bedömning: Samtliga bedömningsanvisningar finns i häftet *Bedömningsanvisningar* som följer med det andra utskicket. För allmän information om bedömning se s. 9 i detta häfte.

Rapportering av resultat: Lärarna ska rapportera in elevernas resultat. Läs mer om rapportering av resultat på s. 4-5 i detta häfte.

Möjligheter till så kallad frivillig inrapportering finns också, se s. 5.

Lärarinformationen ska delas ut till berörda lärare direkt när ett prov har levererats till skolenheten. Bedömningsanvisningarna finns förslutna tillsammans med elevmaterialet. Bedömningsanvisningen ska delas ut till berörda lärare efter det att det första delprovet genomförts.

Översikt delprov

Delprov	Provdatum	Provtid	Elevmaterial
Delprov A, häfte 1 (A1)	Tisdag den 28 april	50 minuter	Elevhäfte Delprov A1
Delprov A, häfte 2 (A2)	Tisdag den 28 april	50 minuter	Elevhäfte Delprov A2
Delprov B, häfte 1 (B1)	Onsdag den 29 april	50 minuter	Elevhäfte Delprov B1
Delprov B, häfte 2 (B2)	Onsdag den 29 april	50 minuter	Elevhäfte Delprov B2

Sekretess

I 17 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) finns bestämmelser om sekretess för prov. Vid sekretess får provens innehåll inte röjas. Sekretesskyddat material ska förvaras på ett betryggande sätt så att innehållet inte röjs. Prov som återanvänds omfattas av sekretess. På Elevhäftena, *Lärarinformationen* och *Bedömningsanvisningar* anges att ämnesprovet i samhällskunskap planeras att återanvändas av Skolverket till och med 30 juni 2018.

Det är viktigt att läraren informerar eleverna om konsekvenserna av att uppgifter om provet sprids, dvs. att provet inte kan återanvändas eftersom bedömningen av elevernas kunskaper då kan bli felaktig.

För mer information om sekretess: <http://www.skolverket.se/sekretessap6>

Hantering

Det är av avgörande betydelse att samtliga på skolenheten som hanterar nationella prov följer de bestämmelser och instruktioner som gäller. Syftet med dessa bestämmelser och instruktioner är att de nationella proven ska genomföras på ett likvärdigt och säkert sätt. Därigenom kan proven bidra till en rättvis och likvärdig bedömning av elevernas kunskaper över landet. Att genomföra proven i förtid är exempel på en handling som kan motverka provens syfte och användbarhet.

För hantering av nationella prov se SKOLFS 2013:19 och på Skolverkets hemsida: www.skolverket.se/hanteringap6

Rapportering av resultat

För att kunna följa upp och utvärdera kvaliteten i svensk skola, för forskning och för utveckling av proven, är det nödvändigt att samla in resultat och synpunkter på proven från verksamma lärare. Skolhuvudmannen ska skicka in resultat till Skolverkets två olika insamlingar.

1. Den ena insamlingen gäller rapportering av **provresultat för samtliga elever**. Denna insamling görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Skolverket. Information om denna insamling kommer att skickas till skolorna via brev från SCB. Provresultat ska rapporteras **senast 18 juni 2015**.

För mer information se www.skolverket.se/insamlingap6

Utöver detta kan Skolinspektionen på regeringens uppdrag samla in provunderlag från ett urval skolor för kontrollrättning. Skolinspektionen skickar information till rektorn om skolan ingår i urvalet.

2. Den andra insamlingen görs av Göteborgs universitet som konstruerar de nationella proven i samhällskunskap på uppdrag av Skolverket. Denna insamling består av tre olika delar, se a), b) och c) nedan. Möjligheter till en frivillig jämförelse av elevresultat på klassnivå ges också, se d).

a) Samtliga lärare som genomför provet i samhällskunskap ska lämna synpunkter på provet. Det görs genom att fylla i en digital **lärarenkät**. Det är mycket angeläget att få kommentarer på sådant som fungerar och sådant som kan utvecklas.

www.npso.se/inrapportering15

Aktiveringskod: **6sh15**

Följ instruktionerna.

Lärarenkäten ska vara besvarad **senast 18 juni 2015!**

b) **Obligatorisk inrapportering:** Resultat på uppgiftsnivå ska rapporteras för elever födda den **10, 20 och 30 i varje månad senast 18 juni 2015.**

Detta görs digitalt via webben på:

www.npso.se/inrapportering15

Följ instruktionerna. Ha elevernas resultatformulär och persondata tillhands vid inrapporteringen.

Aktiveringskod: **6sh15**.

I samband med den obligatoriska inrapporteringen för vissa elever, så kan man också utöka den till frivillig inrapportering för hela klassen/gruppen. Se d) nedan.

c) **Kopior (läsliga) på elevlösningar** för elever födda den **15:e i varje månad**, i form av hela elevhäftena, med eventuella lösblad, till Delprov A (A1+A2) och B (B1+B2), inklusive resultatsammanställningen med elevens provbetyg. Kopiera bladet på sid 13 i detta häfte, fyll i uppgifterna, och bifoga det med det inskickade materialet. Se kopieringsunderlag 4, sid 13.

Elevlösningarna ska skickas till följande adress:

Nationella prov Samhällskunskap 6
IPS/Göteborgs universitet
Box 300
405 30 Göteborg

d) Lärare ges också möjlighet till en **frivillig inrapportering** av en hel klass. Detta gäller alla lärare och möjliggör en **jämförelse** på gruppnivå av utfallet på ämnesprovet mellan den enskilda klassen och ett genomsnittligt urval av elever i Sverige. Urvalet grundar sig på inrapporteringen under punkt 2b).

Om du har elever som tillhör det urval som ska rapporteras in enligt punkt 2b) och även vill göra den frivilliga inrapporteringen av en hel klass, kan detta göras **samtidigt**. På individnivå räknas provbetyget automatiskt fram om den frivilliga inrapporteringen används. Instruktionerna finns på webbsidan. Webbadress:

www.npso.se/inrapportering15

Aktiveringskod: **6sh15**

Följ instruktionerna.

Den gemensamma hemsidan för provkonstruktörerna av de nationella proven i so-ämnena är

www.npsportal.se

Redovisning av resultat

Resultat från insamlingar och lärarenkäter beskrivs och kommenteras i olika årliga rapporter som finns dels på på provgruppernas gemensamma webbplats, dels på Skolverkets hemsida:

www.npsportal.se

www.skolverket.se/resultatap6

Arkivering av nationella prov

I gallringsråd som utges av SKL och Riksarkivet ”Bevara eller gallra 2” anges att nationella ämnesprov i samtliga ämnen, förutom svenska, kan gallras efter fem år i kommunala skolor. Detsamma gäller för sammanställningar av resultat från nationella prov. Information om arkivering av nationella prov finns även på Skolverkets webbplats: www.skolverket.se/arkiveringap6

Fristående skolor ska bevara nationella prov enligt skollagen. Från den 1 april 2012 har en ny bestämmelse trätt i kraft som anger att huvudmannen för en fristående skola som genomför nationella prov ska bevara elevlösningar av de nationella proven (26 kap. 28§ SkoL).

Före 18 juni 2015:

För elever födda den **10, 20 och 30 varje månad** ska resultatet på uppgiftsnivå inrapporteras.

För elever födda den **15:e i varje månad** ska kopia på hela elevlösningen inklusive resultatsammanställningen skickas in.

Kopieringsunderlag för den information som ska finnas med det inskickade materialet finns sist i detta häfte.

Frivillig inrapportering:

Lärare kan göra jämförelser på gruppnivå vad gäller de olika delkunskapskraven mellan sin egen klass och resultatet för riket. Den enskilde elevens provbetyg visas också där.

Det krävs inte att en elevs funktionsnedsättning är diagnostiserad för att anpassa provsituationen. Beslut om anpassning sker på den enskilda skolan.

Anpassning

Anpassning av nationella prov görs för elever med funktionsnedsättningar, t.ex. läs- och skrivsvårigheter, som inte är av tillfällig natur. Variationen mellan elever kan vara stor och anpassningen av de nationella proven görs utifrån den enskilda elevens förutsättningar. Därför kan Skolverket inte ange exakt vad läraren kan och inte kan göra.

Provförslutningen får brytas tidigast arbetsdagen före provdatum för att lärare ska kunna anpassa provet för elev med funktionsnedsättning, t.ex. läs- och skrivsvårigheter, som inte är av tillfällig natur. Anpassningen ska ske så att provet fortfarande prövar de kunskaper som avses.

Det är rektor som beslutar om anpassning, men rektor kan delegera beslutet till en lärare.

Exempel på anpassningar:

- förlängd provtid
- förstörd text
- uppläsning av instruktioner och uppgifter
- lässtöd genom att eleven kan lyssna på uppgiften inläst på cd/usb
- uppdelning av delprovet på olika tillfällen
- möjlighet att besvara frågor muntligt
- lärare skriver elevens svar
- skriva svar på dator (datorerna får ej vara anslutna till Internet och eleverna får inte ha möjlighet att kommunicera med varandra)

Mer information om anpassning:

www.skolverket.se > Prov och bedömning > Anpassning

Ämnesprovet i samhällskunskap

Ämnesprovet i samhällskunskap årskurs 6 omfattar två delprov, delade på fyra häften. Innehållsmässigt skiljer sig delproven inte åt på något avgörande sätt vad det gäller uppgiftsformat eller innehåll.

Ämnesprovet har totalt 28 uppgifter, varje delprov har 14. Varje delprov är delat på 2x50 minuter med rast emellan.

Utgångspunkter vid provkonstruktion

Uppgiftstyper

Kunskapskraven i samhällskunskap årskurs 6 beskriver ofta olika nivåer av resonemang och sambandsbeskrivningar. Ett sätt att hantera detta är att enbart ge större öppna skriftliga uppgifter till eleverna. Det är dock inte genomförbart på provnivå av följande anledningar:

1. För att täcka många innehållsområden skulle uppgifterna behöva vara flera. Många öppna större skrivuppgifter tar längre tid både vid genomförandet för eleverna och vid bedömning för lärarna.
2. Skrivtunga uppgifter gynnar vissa och missgynnar andra elever.

Delproven är därför konstruerade med olika uppgiftsformat, öppna frågor och olika strukturerade svarsformat. Olika format ger elever möjligheter att på olika sätt visa sina kunskaper. Frågorna tillsammans i hela provet ska ge en god bild av elevernas kunskaper.

Delkunskapskrav

De nationella proven har som syfte att ge en bild av elevernas kunskaper som de uttrycks i kunskapskraven för samhällskunskap årskurs 6. Ämnesprovet är avsett att vara ett stöd för betygssättning.

I Lgr11 uttrycks kunskapskrav för betygen E, C och A. Inom dessa kunskapskrav återfinns ett antal delar. Vi kallar dem för delkunskapskrav. Nedan återfinns delkunskapskraven **utan** progressionsuttrycken (dvs utan de delar som särskiljer betygsnivåerna, de märks här med *):

1. Eleven har * kunskaper om olika samhällsstrukturer.
Eleven visar det genom att undersöka hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då * samband inom olika samhällsstrukturer. I beskrivningarna kan eleven använda begrepp på ett * fungerande sätt.
2. Eleven kan utifrån något givet exempel föra * resonemang dels om hur individer och grupper kan påverka beslut på olika nivåer, dels om förhållanden som begränsar människors möjligheter att påverka.
3. Eleven kan undersöka elevnära samhällsfrågor ur något perspektiv, och beskriver då * samband med * underbyggda resonemang.
Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i elevnära samhällsfrågor med * resonemang och * underbyggda argument.
4. Eleven redogör för innebörden av de mänskliga rättigheterna och barnets rättigheter och ger exempel på vad rättigheterna kan betyda för barn i olika delar av världen.
5. Eleven har * kunskaper om vad demokrati är och hur demokratiska beslutsprocesser fungerar och visar det genom att föra * resonemang om hur demokratiska värden och principer kan kopplas till hur beslut tas i elevnära sammanhang.
6. Eleven kan söka information om samhället och använder då olika källor på ett * fungerande sätt och för * resonemang om informationens och källornas användbarhet.

Ämnesprovet i samhällskunskap årskurs 6 2015 avser att pröva elevernas kunskaper inom olika områden av det centrala innehållet och i fyra av de sex delkunskapskraven. Inget enskilt ämnesprov kommer att pröva alla delkunskapskrav, men över tid avser ämnesprovet i samhällskunskap att pröva alla.

För att kunna uttala sig om elevernas kunskaper inom de delkunskapskrav som ämnesprovet är avsett att pröva, måste man ha flera uppgifter på liknande områden. Det behövs således ett antal uppgifter av olika format inom samma område.

Det är den enskilda skolans ansvar att eleven inte använder otillåtna hjälpmedel vid genomförandet av provet!

Elevhäftena

Ämnesprovet i samhällskunskap årskurs 6 innehåller inget texthäfte, all information till eleven om uppgiften finns i elevhäftet.

I början på varje elevhäfte finns en kortfattad informationsruta till eleven. Den är en förkortad variant av den text som finns som kopieringsunderlag 1, s.10.

Förberedelser

Några dagar före provtillfället ska läraren gå igenom informationstexten till eleven (kopieringsunderlag 1) samt ordförklaringarna (kopieringsunderlag 2) tillsammans med eleverna. Tidsåtgång cirka 30 minuter.

Kopieringsunderlagen får med fördel kopieras och delas ut till eleverna.

En förkortad version av kopieringsunderlag 1 finns i varje elevhäfte. Denna förkortade variant av texten ska läsas högt för eleverna omedelbart före det att varje delprov genomförs, dvs. när eleverna börjar häfte A1 respektive B1.

Ett kopieringsunderlag (s. 12) ska ges till varje provvaktande lärare, som en sammanfattning av denna lärarinformation. På många skolor har inte alla provvaktande lärare tillgång till detta häfte.

Se till att det finns lösblad att skriva på om sidorna i häftet inte skulle räcka. Informera eleverna om att lösblad finns.

Genomförande

Dela ut det aktuella elevhäftet och läs texten i rutan på s. 3 högt för eleverna innan de börjar med häfte A1 respektive B1. Ge eleverna tillfälle att ställa frågor om provets genomförande, därefter startar provtiden.

Tillåtna hjälpmedel är penna och suddgummi. Det ska finnas extra lösblad tillhands att skriva på om utrymmet i elevhäftet inte skulle räcka.

Delprovet är uppdelat på två häften för att ge möjlighet till en rast i mitten. När elevhäfte A1 respektive B1 avslutas ska de samlas in. Eleverna tar sedan rast. Rasten ska tas gemensamt av samtliga elever som skriver provet. Efter rasten delas elevhäfte A2 respektive B2 ut till eleverna. Efter delprovets genomförande ska allt utdelat provmaterial samlas in och tas om hand av provvaktande lärare.

Om skolan har tillgång till datorer i den utsträckning att eleverna kan genomföra provet vid samma tillfälle går det bra för alla elever att använda datorer vid provtillfället. Eleverna får **inte** ha tillgång till internet under provet. Skolan ska se till att **inga** uppgifter som kan vara till nytta för eleverna finns sparade på datorerna och att elevernas datorer inte på något sätt kan kommunicera med någon annan dator.

Det är av avgörande betydelse att samtliga på skolenheten som hanterar nationella prov följer de bestämmelser och instruktioner som gäller. Syftet med dessa bestämmelser och instruktioner är att de nationella proven ska genomföras på ett likvärdigt och säkert sätt. Därigenom kan proven bidra till en rättvis och likvärdig bedömning av elevernas kunskaper över landet.

Bedömning

Det är läraren som bedömer elevens prestationer. Till lärarens hjälp finns en bedömningsanvisning till de två delproven. Den modell för bedömning och resultatsammanställning som används i det nationella ämnesprovet i samhällskunskap tar sin utgångspunkt i definitionen att bedömning handlar om att samla belägg.

Det innebär att den som ska sätta provbetygen behöver ha ett antal belägg för hur väl varje elev uppfyller de kunskapskrav som uttrycks i Lgr11. Varje elevsvar på varje uppgift i det nationella provet kommer att kunna ge eleven möjlighet att visa ett eller flera belägg för de kunskapskvaliteter som uttrycks i kunskapskrav.

Vid varje uppgift finns en rektangel som tydliggör vilka olika nivåer eleven har möjlighet att visa.

För delprov A och B finns underlag för resultatsammanställning för eleven i slutet av delprov B (häfte B2) och i slutet av bedömningsanvisningarna. Detta kan också användas som kopieringsunderlag.

Observera! För sammanräkning av antal belägg på olika nivåer är provet utformat så, att om en elev visat belägg för A-nivå har eleven också visat belägg för E- och C-nivå. En utförligare genomgång av hur bedömningen går till finns i bedömningsanvisningen.

Sambedömning

En del i arbetet med likvärdig bedömning består av att lärare tillsammans diskuterar bedömning av elevlösningar i relation till bedömningsanvisningarna, så kallad sambedömning. När elevernas prestationer bedöms tillsammans med annan lärare ökar bedömningens tillförlitlighet i det nationella provet.

Förfrågningar

Eventuella frågor om ämnesprovet i samhällskunskap årskurs 6 kan ställas till följande personer vid Göteborgs universitet, Institutionen för pedagogik och specialpedagogik alternativt till Skolverkets ansvarige:

Projektledare:

Arne Löfstedt
Nationella prov Samhällskunskap
IPS/Göteborgs universitet
Box 300
405 30 Göteborg
arne.lofstedt@gu.se

Provansvarig åk 6:

Anders Hellqvist
Nationella prov Samhällskunskap
IPS/Göteborgs universitet
Box 300
405 30 Göteborg
anders.hellqvist@gu.se

Ansvarig på Skolverket:

Mats Olsson
Skolverket
106 20 Stockholm
mats.olsson@skolverket.se

Beställningar och distribution:

Exaktaprinting, tel: 040-685 51 10,
e-postadress: np.bestallning@exakta.se

Att tillsammans med kolleger diskutera bedömning och elevlösningar, ökar likvärdigheten i bedömningen och därmed tillförlitligheten i det nationella provet.

Kopieringsunderlag 1 (för eleverna)

Information till dig som ska göra provet

Hej!

Om några dagar ska du göra nationellt prov i samhällskunskap. Vi som har gjort provet vill gärna informera dig om några saker som gör att du blir bättre förberedd.

På en del uppgifter i provet ska du visa att du kan resonera kring uppgifterna. Dina svar ska vara så tydliga att någon annan kan läsa och förstå vad du menar. Dessa uppgifter ger ofta flera belägg ("poäng"). Därför är det viktigt att du skriver så utförligt som möjligt.

Om du är osäker på vad du ska skriva, är det alltså bättre att du skriver lite än ingenting alls.

Ibland står det att du ska skriva om orsaker till något eller fördelar eller nackdelar med något. Försök då att skriva **flera olika** orsaker eller **flera olika** fördelar och nackdelar. Det du skriver om ska du försöka **förklara** så noga som möjligt. Tänk dig att du ska förklara för någon som vet väldigt lite om det. Ett sätt att förklara kan vara att ge exempel på det man menar.

För att du ska få stora möjligheter att visa dina kunskaper finns det flera olika uppgifter som prövar ungefär samma sak. Det är för din skull som vi ställer liknande frågor men du kanske tycker att vi upprepar oss. **Trots det är det mycket viktigt att du svarar så gott du kan på varje uppgift!**

Vid varje uppgift finns det små rutor. De visar vilken nivå uppgiften går till. På de uppgifter som har tre vita rutor har du möjlighet att visa belägg för nivå A ("högsta poängen"). Där finns det ofta många rader att skriva på. Du måste inte använda alla rader. En del elever behöver inte så många medan andra behöver fler. Då kan man använda lösblad. Glöm inte att skriva namn och klass/grupp om du använder lösblad.

Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E

Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E och C

Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E, C och A

Uppgifterna är blandade och det är inte så att de svåraste kommer sist.

Tänk på att vid de uppgifter där du ska skriva en bokstav, siffra eller ett kryss bara skriva ett tecken vid varje ruta eller rad.

Ugglan Sam hjälper dig under provet. Han kommer med tips ibland, om hur du kan göra och vad som är bra att tänka på när du jobbar med uppgifterna.

Denna sida får kopieras.

Kopieringsunderlag 2 (för eleverna)

Ordförklaringar

Här följer ett antal uttryck som förekommer i uppgifterna i provet. Uttrycken förklaras och det ges ett exempel på en frågeställning där uttrycket finns med.

* **Konsekvenser** Konsekvenser är de följder som till exempel en handling kan få. Om någon kastar en sten på en tunn glasruta är det troligt att konsekvensen blir att den går sönder. Det kan också få andra konsekvenser, t ex att den som kastade får ersätta glasrutan.
Beslut kan också få konsekvenser. Om man beslutar något får det oftast konsekvenser för vissa människor genom att beslutet påverkar dem på olika sätt.

Exempel fråga:

Vilka konsekvenser kan det få om man tog bort hastighetsgränserna i trafiken?

* **Fördel** På vilket sätt något är bra.

Exempel fråga:

Vilka fördelar kan det finnas med långa raster i skolan?

* **Nackdel** På vilket sätt något är dåligt.

Exempel fråga:

Vilka nackdelar kan det finnas med långa raster i skolan?

* **Anledning** Vilka orsaker som ligger bakom något eller vilka förklaringar någon har för att till exempel göra något.

Exempel fråga:

Vilka anledningar kan det finnas till att människor tvingas fly från sina länder?

* **Argument** Argument är de skäl man har för eller emot ett visst påstående eller en viss uppfattning.

Exempel fråga:

Vilka argument kan det finnas för att äta vegetariskt?

Vilka argument kan det finnas mot att äta vegetariskt?

* **Argumentera** När man argumenterar så förklarar man varför något skulle vara bra eller dåligt. Man försöker också övertyga, till exempel med hjälp av fakta och egna erfarenheter som stärker förklaringen.

Exempel fråga:

Argumentera för att skolan bara ska servera vegetarisk mat.

Argumentera mot att skolan bara ska servera vegetarisk mat.

* **Kännetecken** När man ska säga vad som kännetecknar något så beskriver man vad det är som är typiskt för något. Det som kännetecknar till exempel en cykel är att den har hjul, trampor och styre.

Exempel fråga:

Vad är det som kännetecknar en storstad?

Denna sida får kopieras.

Kopieringsunderlag 3

För provvaktande lärare vid nationellt prov i samhällskunskap åk 6, vt 2015.

Detta är en sammanfattning av Lärarinformationens del som avser provets genomförande.

Allmänt:

Delprov A genomförs tisdagen 28 april, och delprov B onsdagen den 29 april.

Varje delprov är delat på två häften, A1 och A2 respektive B1 och B2. Provtiden för varje häfte är 50 minuter.

Efter genomförandet av häfte A1 respektive B1 är rast planerat.

Innan provstart:

- Informera eleverna om att dagens prov består av två häften med rast emellan, och att tiden för varje häfte är 50 minuter.
- Det ska finnas tillgång till linjerade lösblad. Informera om var lösbladen finns.
- Dela ut det aktuella häftet till eleverna. Se till att de skriver namn och klass på häftets första sida.
- Läs texten på sidan 3 av elevhäftena innan häfte A1 och B1 påbörjas, dvs. när delprov A respektive B startar.
- När förberedelserna är klara, startar provtiden.

Under provtiden:

- Om lösblad används, se till att eleverna skriver namn på dessa.
- Du får förklara uppgiftens instruktion så att eleven kommer vidare med uppgiften. Däremot så får du inte förklara ämnesrelaterade begrepp som ingår i uppgiften.
- Samla in Elevhäfte A1 respektive B1 och eventuella lösblad före rasten.
- Samla in allt material (inklusive lösblad) efter att Elevhäfte A2 respektive B2 genomförts.

Övrig information finns i det gröna häftet "Lärarinformation".

Kopieringsunderlag 4

För fortsatt utveckling av ämnesprovet i samhällskunskap är vi helt beroende av att få underlag som hjälper oss i vår fortsatta analys av provet. Vi är mycket tacksamma för din medverkan i detta arbete!

Nationella ämnesprovet i samhällskunskap åk 6

Försättsblad till de kopierade elevlösningarna för elever födda den 15:e varje månad

Detta formulär kopieras, fylls i och skickas **tillsammans** med de kopierade elevhäftena. Alla fyra häften A1,A2, B1 och B2 ska kopieras.

Observera:

- Det är mycket väsentligt att **all** information i alla **fyra** häften kopieras. Vi använder dessa underlag på flera olika sätt, där det är mycket viktigt att elevens samtliga svar finns med! Alla uppgifter i elevhäftet, även om eleven **inte** skrivit plus alla eventuella lösblad, eller baksidor som eleven skrivit på, måste med.
- **Elevuppgifter**
Elevens erhållna resultat på varje uppgift syns i **resultatrapporteringen**. Det är viktigt att den också finns med, sist i häfte B2, och är fullständigt ifylld. Där anges också:
Namn
Kön
Provbetyg
Om eleven följer kursplanen för SvA ska detta också noteras.

På framsidan av vart och ett av de fyra elevhäftena ska elevens namn skrivas.
- Hantera materialet med tanke på att sekretess gäller till 30 juni 2018.

Kommun:

Skola:

Lärarens namn:

Elevlösningarna ska skickas till följande adress:

Nationella prov Samhällskunskap 6
IPS/Göteborgs universitet
Box 300
405 30 Göteborg

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK